

Valtuustoaloite 29.04.2025

Avoimen dialogin hoitomallin käyttöönotto Pirkanmaan hyvinvointialueella

Avoim dialogi on suomalainen hoitomalli, joka on kehitetty psykiatrisessa hoidossa erityisesti akuutin psykoosin ja muiden vakavien mielenterveysongelmien hoidossa. Mallin ydinajatus perustuu potilaan osallisuuteen, moniammatilliseen yhteistyöhön sekä perhe- ja verkostokeskeiseen lähestymistapaan. Avoimen dialogin toimintamallia on tutkittu kansainvälisesti, ja sen on todettu olevan tehokas keino psykoosilääkkeiden käytön vähentämisessä, sairaalahoitajaksojen määrän tarpeen vähentämisessä sekä potilaiden toipumismahdollisuuksien lisäämisessä. Avoimen dialogin mallin perusteita voidaan ottaa käyttöön myös peruspalveluissa ja implementoida laajasti osaksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa. Nykyinen sosiaali- ja terveystalvvelujärjestelmä on liian jäykkä ja perustuu diagnoosi- ja resurssiperusteiseen ajatteluun, mikä luo pullonkauloja avun saannille. Niin sanottu Keroputaan malli avoimen dialogin mallina voisi vähentää psykiatristen diagnoosien määrää ja siirtää hoidon painopistettä lääkekeskeisyydestä kohtaamiseen ja yhteisöllisyyteen. (ks. Seikkula, Bergström, jne.) Tämä olisi kansantaloudellisestikin järkevää. Tätä hoitomallia olen (allekirjoittanut, Ulmanen) ollut esittelemässä Hallinto- ja kuntatutkimuksen päivillä Lapin yliopistolla marraskuussa 2024.

Tällä hetkellä Pirkanmaan hyvinvointialueella mielenterveyspalveluiden kuormitus on suurta, ja erityisesti akuuttien psyykkisten kriisien hoitoon tarvitaan vaikuttavia ja inhimillisiä ratkaisuja. Avoimen dialogin malli tarjoaa joustavan ja asiakaslähtöisen vaihtoehdon perinteiselle psykiatriselle hoidolle. Sen periaatteet, kuten nopea reagointi, kriisiryhmien joustava toiminta ja avoin vuoropuhelu potilaan sekä hänen lähipiirinsä kanssa, voivat merkittävästi parantaa hoidon tuloksellisuutta ja vähentää psykiatrisen hoidon tarvetta ja erityisesti raskaampia palveluita.

Esitämme, että Pirkanmaan hyvinvointialue ryhtyy toimiin avoimen dialogin hoitomallin käyttöönottoa laajasti sosiaali- ja terveydenhuollossa. Konkreettisina toimenpiteinä ehdotamme:

1. ***Pilotointihankkeen käynnistämistä***, jossa avoimen dialogin toimintamallia sovelletaan psykiatrisen piirissä Tampereen yliopistollisessa sairaalassa
2. ***Koulutuksen järjestämistä*** mielenterveysalan ammattilaisille, jotta he voivat perehtyä mallin periaatteisiin ja soveltaa niitä työssään.
3. ***Moniammatillisten tiimien luomista***, joissa yhdistyvät psykiatrisen hoidon, sosiaalipalveluiden ja potilaiden lähipiirin yhteistyö.
4. ***Vaikuttavuustutkimuksen toteuttamista***, jotta voidaan arvioida mallin hyötyjä ja mahdollisuuksia laajentaa sen käyttöä koko hyvinvointialueella.

Avoimen dialogin hoitomalli tukee ihmisläheistä, vaikuttavaa ja kustannustehokasta psykiatrista hoitoa. Sen käyttöönotto Pirkanmaan hyvinvointialueella voisi parantaa merkittävästi esimerkiksi mielenterveyspalveluiden laatua sekä asiakkaiden kokemusta hoidosta.

Pyydämme hyvinvointialuetta ryhtymään selvittämään mahdollisuuksia käyttää tätä mallia alueen mielenterveyspalveluissa ja käynnistämään konkreettisia toimenpiteitä sen edistämiseksi.

Päivämäärä ja paikka sekä allekirjoitukset

01.03.2025

Maija-Sofia Ulmanen, Vapauden liitto, valtuustoryhmän varapuheenjohtaja

Kimmo Holma, Vapauden liiton valtuutettu & valtuustoryhmän puheenjohtaja

Julia Sangervo, Vihreät valtuustoryhmä

Erja Pelkonen, Perussuomalaisten valtuustoryhmä

Lisa Wesin, Perussuomalaisten valtuustoryhmä